

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

- 1. NOM MATÈRIA:** Iniciació a la metodologia científica, documentació i TIC
- 2. TIPUS DE MATÈRIA:** Formació bàsica
- 3. ASSIGNATURA:** Iniciació a la metodologia científica, documentació i TIC
- 4. CRÈDITS ECTS:** 6
- 5. CURS ACADÈMIC:** 2021- 2022
- 6. IMPARTICIÓ:** Semestral. L'assignatura s'imparteix en el quart semestre
- 7. PROFESSORS/ES:**

**Coordinador de l'assignatura:**

Dr. Juan Roldán Merino

**Professorat titular:**

Dra. Carmen Jerez Molina

Dr. Juan Roldán Merino

Dra. Olga Mestres Soler

Dra. Susana Santos Ruiz

**Professorat col·laborador:**

Sr. Carles Fàbrega Agulló

**8. DISTRIBUCIÓ DELS CRÈDITS DE L'ASSIGNATURA:**

Crèdits	1/3 Teòrics	1/3 Tutelats	1/3 Alumne	Crèdits
Teoria	25			1
Pràctiques de problemes	12,5			0,5
Pràctiques d'ordinador	12,5			0,5
Treball tutelat		50		2
Treball autònom			50	2
<b>TOTAL hores</b>	<b>50</b>	<b>50</b>	<b>50</b>	<b>6</b>

- 9. PREREQUISITS:** Aquesta assignatura no té prerequisits.

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

## 10. COMPETÈNCIES

### Transversals:

- Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).
- Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de presa de decisions i adaptació a noves situacions).
- Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i expressar-se oralment i per escrit en català i castellà i una tercera llengua, dominant el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, utilitzar i integrar la informació).
- Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).
- Sostenibilitat (capacitat de valorar l'impacte social i mediambiental d'actuacions en el seu àmbit / capacitat de manifestar visions integrades i sistemàtiques).
- Treball en equip (capacitat de col·laborar amb altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).

### Específiques:

- 1. Pràctica professional, ètica i legal. 1.2. Pràctica ètica. 1.2.1. Exercir d'acord als codis deontològics i de conducta de la professió. 1.2.2. Exercir amb respecte a la dignitat, cultura, valors, creences i drets de la persona i grups. 1.2.3. Defensar els drets de la persona/grups dintre del sistema de salut.
- 2. Prestació i gestió de les cures. 2.1. Gestió de cures. 2.2.4. Organització de les cures. 2.2.4.1. Coordinar, utilitzar i gestionar de forma eficaç i eficient els recursos materials i humans. 2.2.4.2. Fomentar, gestionar i avaluar la introducció d'innovacions i canvis en la pràctica infermera i en l'organització de les cures. 2.2.4.3. Integrar en la pràctica els protocols i pautes organitzatives i els estàndards professionals. • 3. Desenvolupament professional. 3.1. Identificar la importància de la investigació per a l'assoliment dels objectius de salut de la persona i grups. 3.2. Utilitzar les millors evidències científiques disponibles, l'experiència infermera i el respecte pels valors i creences de la persona i grup, al proporcionar i avaluar les cures infermeres. 3.3. Donar suport i contribuir a la investigació en les cures infermeres i de salut en general.
- 3. Desenvolupament professional. 3.4. Prendre part en les activitats de millora de la qualitat.

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

## 11. RESULTATS D'APRENTATGE:

L'estudiant en finalitzar l'assignatura serà capaç de:

### Referits a coneixements

- Reconèixer els principis de la metodologia científica i la seva aplicació en l'àmbit de la salut.
- Conèixer les diferents etapes que intervenen en el procés de recerca.
- Identificar els dissenys de recerca de la salut: metodologia quantitativa i qualitativa.
- Reconèixer les diferents formes de divulgació científica.
- Conèixer què és una pràctica clínica basada en l'evidència científica.
- Identificar i explorar les principals bases bibliogràfiques en ciències de la salut.
- Identificar i aplicar correctament els criteris de citació bibliogràfica reconeguts internacionalment.
- Identificar les fonts d'informació que proporcionen les TIC en temes de salut.
- Analitzar el desenvolupament d'hàbits saludables mitjançant les TIC.
- Identificar els recursos d'aprenentatge que proporcionen les TIC a professionals, pacients i cuidadors.
- Distingir les característiques principals de la història clínica informatitzada (HCI), els plans de cures d'atenció primària i de l'atenció hospitalària.
- Identificar les interaccions professional-pacient, professional-professional, pacient-pacient en l'ús de les TIC.

### Referits a habilitats, destreses

- Iniciar-se en habilitats de recerca científica.
- Adquirir habilitats per interpretar publicacions científiques en l'àmbit de la salut a través de l'anàlisi d'articles científics
- Explorar de manera eficaç i eficient els recursos que ofereix la cerca de bibliografia, a través de les bases de dades en ciències de la salut.
- Adquirir habilitats en l'ús d'un gestor bibliogràfic.
- Explorar amb destresa la informació i els recursos que a través d'Internet ofereixen les diferents administracions de salut i els organismes internacionals professionals.
- Adquirir habilitats en la cerca d'informació de salut a través d'Internet dirigida a la població usuària i als professionals.

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

### Referits a actituds, valors i normes

- Identificar els aspectes ètics associats a l'activitat científica.
- Aplicar l'ètica professional i les normes legals com a elements bàsics en l'ús i maneig de les TIC.
- Identificar i respectar la propietat intel·lectual.

## 12. CONTINGUTS:

### BLOC I. CERCA BIBLIOGRÀFICA I DOCUMENTACIÓ CLÍNICA

**Tema 1:** Iniciació a l'ús de les bases de dades i a la gestió de la bibliografia amb programes específics.

**Tema 2:** Pràctica professional basada en l'evidència científica.

**Tema 3:** E-salut: telesalut, telemedicina, teleassistència, telemonitoratge, història clínica informatitzada, protecció de dades.

### BLOC II. ESTADÍSTICA APLICADA A LES CIÈNCIES DE LA SALUT

**Pràctica 1:** Introducció al programa estadístic.

- Creació d'una base de dades
- Definició de variables.

**Pràctica 2:** Creació o transformació de variables.

- Recodificar variables, agrupació visual.
- Calcular variables
- Manipulació d'arxius, ordenar, agrupar i segmentar.

**Pràctica 3:** Estadística descriptiva I.

- Descripció de variables qualitatives o categòriques.
- Taules de freqüència
- Representació gràfica.

**Pràctica 4:** Estadística descriptiva II

- Descripció de variables quantitatives.
- Mesures de tendència central, de dispersió i de distribució normal.
- Representació gràfica.

**Pràctica 5.** Comparació de variables qualitatives i de mitjanes

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

### BLOC III. RECERCA QUALITATIVA EN LES CIÈNCIES DE LA SALUT

**Tema 1:** Què és la recerca qualitativa. Aplicacions. Paradigmes de la recerca qualitativa. Formulació de la pregunta de recerca.

**Tema 2:** Elaboració d'un projecte de recerca qualitativa. Tècniques de buidat i gestió de la bibliografia.

**Tema 3:** Principals mètodes de recerca qualitativa: Fenomenologia, Etnografia, Teoria Fonamentada. Investigació-Acció-Participació. Històric.

**Tema 4:** Mostreig en recerca qualitativa. Tipus de mostra. Reclutament. Saturació de les dades.

**Tema 5:** Estratègies per a la recol·lecció de dades qualitatives: Observació participant, notes de camp, entrevistes, grups focals.

**Tema 6:** Anàlisi de les dades. Anàlisi de continguts. Software de suport per l'anàlisi qualitatiu.

**Tema 7:** Rigor en la recerca qualitativa: Validesa, confiabilitat, estratègies de verificació. Consideracions ètiques.

**Tema 8:** Criteris d'avaluació en recerca qualitativa.

**Tema 9:** Elaboració d'un informe de recerca qualitativa.

### 13. METODOLOGIA DOCENT:

NOM ACTIVITAT	CRÈDITS	METODOLOGIA ENSENYANÇA
Lliçó magistral o classe teòrica Seminaris i treball de grup	2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sessions expositives, explicatives i/o demostratives de continguts que s'utilitzen per a explicar els conceptes bàsics necessaris per a la comprensió de la matèria (exposició del professor, exposició de l'estudiant: individual i grupal, treball formatiu i col·laboratiu, discussió amb professionals experts).</li> <li>• Debats (seminaris, grups de discussió).</li> <li>• Estudi i presentació de casos susceptibles de generar el mètode científic.</li> <li>• Pràctiques informàtiques de recerca de documentació científica en bases de dades. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Anàlisis i maneig pràctic d'instruments de mesurament.</li> </ul> </li> <li>• Elaboració de projectes.</li> </ul>

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

Tutorització	2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Seguiment de l'estudiant, presencial i virtual, on es revisen les diferents activitats realitzades i se supervisen els treballs i projectes.</li> <li>• S'avaluen tant les habilitats apreses com les actituds que s'han detectat amb deficiències en les diferents activitats formatives.</li> <li>• En el cas de seguir detectant deficiències s'aporten recomanacions sobre activitats complementàries: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Recerques de dades.</li> <li>– Lectures orientades.</li> <li>– Treballs individuals i de grup.</li> </ul> </li> </ul>
Estudi o treball autònom	2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Preparació de seminaris, lectures, recerques documentals, consulta de bases de dades i anàlisi de publicacions científiques.</li> <li>• Elaboració d'informes sobre avaluació crítica d'un article original.</li> <li>• Elaboració de mapes conceptuals.</li> </ul>

#### 14. AVALUACIÓ:

L'avaluació és continuada i formativa, i es realitzarà a través del següents **Blocs de proves avaluatives:**

##### Proves de l'avaluació continuada:

Avaluació		Percentatge total de la nota
<p>Es realitzaran proves escrites seriades (tipus test, preguntes curtes, temes, etc.). Per a l'avaluació de l'adquisició de les habilitats que comporten les competències específiques, es realitzarà una avaluació continuada a través de la tutorització, d'exercicis i treballs col·laboratius analítics i/o de síntesis, també s'avaluarà el treball autònom realitzat per l'estudiant (lectures, recerques bibliogràfiques, solució d'exercicis, mapes conceptuals...).</p>		
Bloc I	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pràctiques (40%)</li> <li>• Assistència i participació a l'aula 10%</li> <li>• Prova d'avaluació de coneixements (Mínim <b>≥4 per poder fer mitjana en el bloc I 50%</b>)</li> </ul>	40%
Bloc II	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pràctiques (40%)</li> <li>• Assistència i participació a l'aula 10%</li> <li>• Prova d'avaluació de coneixements (Mínim <b>≥4 per a poder fer mitjana en el bloc II 50%</b>)</li> </ul>	30%

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

Bloc III	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Presentació projecte de recerca (treball grupal) 50%</li> <li>• Assistència i participació a l'aula 10%</li> <li>• Prova d'avaluació de coneixements (Mínim <b>≥4 per a poder fer promig en el bloc III 40%</b>).</li> </ul>	30%
----------	---	-----

## Avaluació dels aprenentatges

### Avaluació continuada

L'avaluació continuada és un element del procés d'ensenyament-aprenentatge que inclou els procediments duts a terme al llarg d'una assignatura per recollir i valorar de manera progressiva i integrada les evidències de l'aprenentatge, per part de l'estudiant, de les competències de l'assignatura recollides al pla docent.

Alguns procediments de l'avaluació continuada, tenen lloc al final d'una etapa del procés d'ensenyament-aprenentatge (tema, mòdul, bloc de continguts, assignatura) i tenen com a finalitat determinar el grau d'assoliment dels coneixements, les habilitats i els valors que són objecte d'aprenentatge en l'assignatura. El seu resultat és una qualificació.

Els criteris de l'avaluació continuada són:

- Presentar-se i/o realitzar obligatòriament totes les proves avaluatives programades.
- Per poder obtenir la nota final de l'assignatura, **els blocs de l'avaluació continuada han d'estar tots aprovats.**
- **Consta de 3 blocs d'avaluació continuada.** L'estudiant que NO supera amb 5 (sobre 10) **un dels blocs de l'avaluació contínua**, haurà de reavaluar obligatòriament tots els continguts del bloc suspès però podrà seguir amb l'avaluació continuada. El NO superar **dos blocs de l'avaluació contínua** comporta la reavaluació de tots els continguts de l'assignatura. Quan els blocs NO superats suposen el 60%, o més de la nota total de l'assignatura, la reavaluació també serà de tots els continguts de l'assignatura. La nota obtinguda en la reavaluació serà la que farà mitjana. Per poder fer la mitjana també cal obtenir una nota mínima de 5 en les proves de reavaluació.
- No reavaluar el bloc suspès suposarà un No Presentat de nota final de l'assignatura.

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

- Un NO PRESENTAT (NP) en el 40% de la ponderació global de les proves avaluatives de l'assignatura comporta la qualificació de (NP), i caldrà tornar a matricular l'assignatura.
- Les proves avaluatives amb NP sense causa extraordinària degudament justificada, s'avaluen amb la qualificació de 0 fent mitjana amb la resta de proves avaluatives.

### **Avaluació única**

L'avaluació única és el procediment d'avaluació alternatiu a l'avaluació continuada.

Té lloc en un únic acte avaluador i inclou el nombre suficient d'evidències per acreditar i garantir la consecució dels objectius i les competències establerts en l'assignatura.

En cas que un estudiant manifesti que no pot complir els requisits de l'avaluació continuada, pot acollir-se a l'avaluació única. L'avaluació única es reconeix com un dret que, en exercir-lo, l'estudiant renuncia a l'avaluació continuada. Per acollir-se a l'avaluació única l'estudiant ho ha de sol·licitar per escrit (primera quinzena inici docència de l'assignatura), amb una còpia per a l'estudiant i una altra per al professor/a coordinador/a. Aquest tràmit s'ha de realitzar a la secretaria d'estudiants.

L'avaluació única es realitzarà a través de proves avaluatives (prova de coneixements) i/o treballs de tots els continguts de l'assignatura. Aquesta avaluació es farà també seguint els criteris de l'avaluació continuada. És necessari superar la prova de coneixements amb una nota  $\geq 4$  i treure un mitjana  $\geq 5$  (sobre 10) en tots els blocs per poder superar la matèria.

### **Observacions**

- La matrícula de l'assignatura dóna dret a una sola convocatòria d'avaluació, sigui com a finalització de l'avaluació continuada, sigui avaluació única.
- Per aprovar l'assignatura cal obtenir una qualificació global mínima de 5.
- Després de la publicació de les qualificacions el centre obrirà un període de revisió i de reavaluació.
- A principi de curs es farà pública la programació de l'assignatura i les dates de les proves d'avaluació.



<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

## 15. FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA:

- Arias F. El proyecto de investigación: introducción a la metodología científica. 6a ed. Caracas: Episteme C.A.; 2012 .  
<https://ebevidencia.com/wp-content/uploads/2014/12/EL-PROYECTO-DE-INVESTIGACI%C3%93N-6ta-Ed.-FIDIAS-G.-ARIAS.pdf>
- Argimón Pallás JM, Jiménez Villa J. Métodos de investigación clínica y epidemiológica. 4a ed. Barcelona: Elsevier; 2013.
- Burns N, Grove SK. Investigación en enfermería: desarrollo de la práctica enfermera basada en la evidencia. 5a ed. Barcelona: Elsevier; 2012.
- Carr NG. Superficiales: ¿qué está haciendo internet con nuestras mentes? Madrid: Taurus; 2011.
- Daniel WW. Bioestadística: base para el análisis de las ciencias de la salud. 4a ed. México: Limusa Wiley; 2012.
- Duarte Abós G. Buscando información: los fundamentis [sic] y los instrumentos. Tarragona: Lidervet; 2007.
- Dominguez JB. Manual de Metodología de la investigación científica. 3a ed. Perú: Universidad Católica Los Angeles de Chimbote; 2015.  
[http://ebevidencia.com/wp-content/uploads/2016/01/Manual\\_metodologia\\_investigacion\\_ebevidencia.pdf](http://ebevidencia.com/wp-content/uploads/2016/01/Manual_metodologia_investigacion_ebevidencia.pdf)
- Fàbregues S, Meneses J, Rodríguez-Gómez D, Pare MH. Técnicas de investigación social y educativa. Barcelona: UOC; 2016.  
<https://universoabierto.org/2019/07/17/tecnicas-de-investigacion-social-y-educativa/>
- Fernandez-Lasquetty B. Introducción a la investigación en enfermería. Madrid: Difusión avances de Enfermería; 2013. <http://ezproxy-hsjd.greendata.es/login?url=https://www.enferteca.com/?infolibro=5155>
- Gerrish K, Lacey A. Investigación en enfermería. 5a ed. Madrid: Mc- Graw-Hill/Interamericana de España; 2008.
- Icart Isern MT, Pulpon A, editors. Elaboración y presentación de un proyecto de investigación y una tesina. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona; 2012.
- Lleixà-Fortuño M i Montesó-Curto P, coordinadors. Investigació en infermeria: teoria i pràctica. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili; 2015.  
<http://digital.publicacionsurv.cat/index.php/purv/catalog/view/151/135/311-1>

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

- Lumbreras B, Ronda-Perez E i Ruiz-Cantero MT. Cómo elaborar un proyecto en ciencias de la salud. Alicante: Universidad de Alicante; 2018. <https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/74447/1/Cuardeno43.pdf>
- Metodología de la investigación y practica clínica. Murcia: Consejería de Sanidad; 2013. [http://www.murciasalud.es/recursos/ficheros/258099-Metodologia\\_PTCR.pdf](http://www.murciasalud.es/recursos/ficheros/258099-Metodologia_PTCR.pdf)
- Martín Andrés A, Luna del Castillo J. Bioestadística para las Ciencias de la Salud. 5a ed. Madrid: Norma; 2004.
- Peña D, Romo J. Introducción a la estadística para las ciencias sociales. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana de España; 2003.
- Pisani F, Piotet D. La alquimia de las multitudes: cómo la web está cambiando el mundo. Barcelona: Paidós; 2009.
- Roldán-Merino JF, Lluch-Canut MT. Diseños de proyectos de investigación en enfermería de salud mental y adicciones. Esplugues de Llobregat (Barcelona): Ediciones San Juan de Dios- Campus Docent; 2014. (Colección Digital Profesionalidad;2).
- Roldán-Merino JF, Casas García, I. Metodología de la Recerca quantitativa. Dins: Lleixà-Fortuño M i Montesó-Curto P, coordinadors. Investigació en infermeria: teoria i pràctica. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili; 2015. p. 39-69.

### **Fons d'informació concretes per a la recerca qualitativa**

- Berenguera, A. Fernández de Sanmamed, M.J. Pons, M. Pujol, E. Rodríguez, D. Saura, S. (2014). Escuchar, Observar y Comprender. Recuperando la narrativa en las Ciencias de la Salud. Aportaciones de la investigación cualitativa. Barcelona: Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària Jordi Gol (IDIAP J: GOL) – Generalitat de Catalunya, Departament de Salut. <https://saludcomunitaria.files.wordpress.com/2014/12/escucharobservarcomprender.pdf>
- Denzin NK, Lincoln YS, coordinadores. Manual de investigación cualitativa Vol I: El campo de la investigación cualitativa. Barcelona: Editorial Gedisa; 2012.
- Denzin NK, Lincoln YS, coordinadores. Manual de investigación cualitativa Vol II: Paradigmas y perspectivas en disputa. Barcelona: Editorial Gedisa; 2012.

<b>SJD</b> <b>Sant Joan de Déu</b> Campus Docent	<b>PROGRAMA ASSIGNATURA</b> <b>GRAU</b>	Codi: O.3-25
		Rev.: 02

- Denzin NK, Lincoln YS, coordinadores. Manual de investigación cualitativa Vol III: Las estrategias de investigación cualitativa. Barcelona: Editorial Gedisa; 2012.
- Maciá, L. (coord), Pedraz, A., Zarco, J., Ramasco, M. & Palmar, A. M. (2014). Investigación cualitativa. Barcelona: Elsevier. <https://corladancash.com/wp-content/uploads/2020/01/Investigacion-cualitativa-Azucena-Pedraz-Marcos-Juan-Zar.pdf>
- Morse Janice, M. (2005.) Asuntos críticos en los métodos de investigación cualitativa. San Vicente del Raspeig: Universidad de Alicante. Departamento de Enfermería.
- Romaní O, coordinador. Etnografía, técnicas cualitativas e investigación en salud: un debate abierto. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili; 2013. <http://llibres.urv.cat/index.php/purv/catalog/view/61/49/123-1>
- Ruiz Olabuénaga, J. I. (2003). Metodología de la investigación cualitativa. Bilbao: Editorial Universidad de Deusto.
- Strauss, A. Corbin, J. (2002). Bases de la investigación cualitativa. Técnicas y procedimientos para desarrollar la teoría fundamentada. Medellín: Universidad de Antioquía.
- Taylor, S.J. Bodgan, R. (1987). Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Barcelona: Ediciones Paidós Ibérica S.A.